

Zadeva C-490/20**Povzetek predloga za predhodno odločanje v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča****Datum vložitve:**

2. oktober 2020

Predložitveno sodišče:

Administrativen sad Sofia-grad (Bolgarija)

Datum predložitvene odločbe:

2. oktober 2020

Tožeča stranka:

V.M.A.

Tožena stranka:

Stolichna Obsthina, Rayon „Pancharevo“ (Občina Sofija, okraj „Pančarevo“)

Predmet postopka v glavni stvari

Postopek na prvi stopnji pred Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji), ki je bil uveden na podlagi tožbe V.M.A. zaradi zavrnitve Občine Sofija, okraj „Pančarevo“, da izda rojstni list za deklico , S.D.K.A., ki se je rodila dne 8. decembra 2019 v Barceloni, v Kraljevini Španiji, katere rojstvo je bilo potrjeno s španskim rojstnim listom, v katerem sta kot njeni materi navedeni V.M.A. in K.D.K., obe osebi ženskega spola.

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

Razlaga prava Unije; člen 267(1) PDEU

Vprašanja za predhodno odločanje

1. Ali je treba člen 20 PDEU in člen 21 PDEU ter člene 7, 24 in 45 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah razlagati tako, da bolgarskim upravnim

- organom, pri katerih je bila vložena zahteva za potrditev rojstva otroka, rojenega v drugi državi članici EU, z bolgarskim državljanstvom, ki je bilo potrjeno s španskim rojstnim listom, v katerem sta kot materi navedeni dve osebi ženskega spola, brez natančnejših podatkov, ali je ena in če da, katera od njiju biološka mati otroka, ne dopušča zavrnitve izdaje bolgarskega rojstnega lista z utemeljitvijo, da tožeča stranka ne želi navesti, katera je biološka mati otroka?
2. Ali je treba člen 4(2) PEU člen 9 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah razlagati tako, da varstvo nacionalne identitete in ustavne identitete držav članic EU pomeni, da imajo slednje glede določb o ugotavljanju starševstva široko polje proste presoje? Konkretno:
 - Ali je treba člen 4(2) PEU razlagati tako, da je državam članicam dopuščeno zahtevati informacije o biološkem starševstvu otroka?
 - Ali je treba člen 4(2) PEU v povezavi s členoma 7 in 24(2) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah razlagati tako, da je nujno, da se pretehta nacionalno identiteto in ustavno identiteto države članice na eni strani in korist otroka na drugi strani, da bi se vzpostavilo ravnovesje interesov, pri čemer je treba upoštevati, da trenutno glede možnosti, da se kot starša v rojstni list vpišeta osebi istega spola, brez podrobnejših podatkov, ali in če da, kateri od njiju je otrokov biološki starš, niti iz vidika vrednot niti iz pravnega vidika, ni konsenza? Če je odgovor na to vprašanje pritrdilen, kako bi lahko konkretno dosegli tako ravnovesje interesov?
 3. Ali so pravne posledice izstopa Združenega kraljestva iz EU upoštevne za odgovor na prvo vprašanje, če je ena od mater, ki je navedena v rojstnem listu, ki ga je izdala druga država članica, državljanka Združenega kraljestva, druga mati pa državljanka članice EU, če zlasti upoštevamo, da zavrnitev izdaje otrokovega bolgarskega rojstnega lista predstavlja oviro za izdajo otrokovega osebnega dokumenta v državi članici EU in s tem morebiti otežuje neomejeno uveljavljanje njegovih pravic kot državljanu Unije?
 4. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen: Ali pravo Unije, zlasti načelo učinkovitosti zavezuje pristojne nacionalne organe, da odstopajo od obrazca za sestavo rojstnega lista, ki je sestavni del veljavnega nacionalnega prava?

Določbe prava in sodna praksa Evropske unije

Členi 18, 20 in 21 Pogodbe o delovanju EU (PDEU);

Členi 7, 9, 21, 24 in 45 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah;

Člen 4(2) Pogodbe o Evropski uniji (PEU);

Člen 2, točki 1 in 2(a), člen 4 ter člen 7(1)(d) in (4) Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EEC;

Sodbe Sodišča z dne 25. julija 2008, Metock in drugi, C-127/08, EU:C:2008:449; z dne 8. novembra 2012, Iida, C-40/11, EU:C:2012:691, in z dne 5. junija 2018, Coman in drugi, C-673/16, EU:C:2018:385; z dne 20. novembra 2001, Jany in drugi, C-268/99, EU:C:2001:616, in z dne 4. decembra 1974, Van Duyn, 41/74, EU:C:1974:133; z dne 2. oktobra 2003, Garcia Avello, C-148/02, EU:C:2003:539; z dne 1. aprila 2008, Maruko, C-267/06, EU:C:2008:179, in z dne 14. oktobra 2008, Grunkin in Paul, C-353/06, EU:C:2008:559; z dne 2. junija 2016, Bogendorff von Wolffersdorff, C-438/14, EU:C:2016:401.

Sodba Evropskega sodišča za človekove pravice (ESČP) z dne 26. junija 2014, Mennesson proti Franciji (pritožba št. 65192/11), in mnenje ESČP na podlagi predloga francoskega kasacijskega sodišča (Cour de Cassation) (predlog št. P16-2018-001)

Določbe nacionalnega prava

Konstitutsia na Republika Balgaria (ustava Republike Bolgarije), člena 25 in 46(1);

Semeen kodeks (družinski zakonik), člena 60 in 61;

Zakon za grazhdanskata registratsia (zakon o evidentiranju državljanov), členi 42, 45, 69, 70, 72;

Naredba Nr. RD-02-20-9 ot 21.05.2012 g. za funktsionirane na Edinnata sistema za grazhdanska registratsia (uredba št. RD-02-20-9 z dne 21. maja 2012 o delovanju enotnega sistema za evidentiranje državljanov), členi 7, 12, 13, 14;

Zapoved Nr. RD-02-14-2595 ot 15.12.2011 za utvarzhdavane na obraztsi na aktovete za grazhdansko sastoyanie, izdadena ot ministara na regionalnoto razvitie i blagoustroystvoto i ministara na pravosadieto (odlok ministra za regionalni razvoj in javna dela ter pravosodnega ministra št. RD-02-14-2595 z dne 15. decembra 2011 o odobritvi obrazcev listin o osebnem stanju)

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka v glavni stvari

- 1 Dne 8. decembra 2019 se je v mestu Barcelona, v Kraljevini Španiji, rodil otrok S.D.K.A, ki so mu izstavili rojstni listi, v katerem sta kot materi otroka navedeni

V.M.A., bolgarska državljanka, označena kot „mati A“, in K.D.K, državljanka Združenega kraljestva, označena kot „mati“, obe osebi ženskega spola.

- 2 V predlogu z dne 29. januarja 2020 je V.M.A. po svojem pooblaščenju podala izjavo, v kateri je zahtevala, naj Občina Sofija, okraj „Pančarevo“, izstavi bolgarski rojstni listi otroka S.D.K.A. Izjavi je bil priložen uradno overjen prevod izpiska iz matičnega registra v Barceloni oziroma potrdila o rojstvu S.D.K.A. v bolgarski jezik, v katerem sta bili kot materi otroka navedeni V.M.A., rojena v Sofiji, Republika Bolgarija, in K.D.K., rojena v Gibraltarju, Združeno kraljestvo, obe osebi ženskega spola.
- 3 Po podatkih, vsebovanih v potrdilu o rojstvu sta V.M.A. in K.D.K. dne 23. februarja 2018 v Gibraltarju, Združeno kraljestvo, sklenili civilno zakonsko zvezo.
- 4 Občina Sofija, okraj „Pančarevo“, je 7. februarja 2020 pisno pozvala tožečo stranko, naj v roku sedmih dni predloži dokazila o otrokovem starševstvu in sicer glede njegove biološke matere.
- 5 Tožeča stranka je dne 18. februarja 2020 sklicujoč se na prejeta navodila odgovorila, da takega podatka ne more podati in da tega v skladu s predpisi, ki veljajo v Republiki Bolgariji, ni dolžna.
- 6 V dopisu z dne 5. marca 2020, ki je bil isti dan poslan tožeči stranki, je Občina Sofija, okraj „Pančarevo“, zavrnila izdajo bolgarskega rojstnega lista za otroka S.D.K.A.
- 7 Pooblaščenec V.M.A. je dne 3. aprila 2020 pri Administrativen sad – Sofia grad (upravno sodišče v Sofiji) vložil tožbo proti zavrnitvi Občine Sofija, okraj „Pančarevo“, ki je izhajala iz dopisa z dne 5. marca 2020, da v skladu z izdanim španskim rojstnim listom za otroka S.D.K.A. izda bolgarski rojstni list..

Bistveni argumenti strank v postopku o glavni stvari

- 8 V skladu z dopisom Občine Sofija, okraj „Pančarevo“, tožeči stranki z dne 5. marca 2020, s katerim je bila zavrnjena izdaja bolgarskega rojstnega lista za otroka S.D.K.A., so razlogi za to zavrnitev v tem, da ni zadosti podatkov o otrokovem starševstvu, in sicer glede njegove biološke matere. Nadalje je bilo navedeno, da je vpis dveh staršev ženskega spola v otrokov rojstni list nedopusten, saj sklenitve zakonske zveze med istospolnimi partnerji v Republiki Bolgariji trenutno niso dopustne in bi tak vpis kršil javni red.
- 9 Tožeča stranka v svoji tožbi pri Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji) uveljavlja, da se z zavrnitvijo izdaje bolgarskega rojstnega lista otroku S.D.K.A., krši tako materialno kot tudi procesno pravo in je podana kršitev Direktive 2004/38 ter je v nasprotju s sodno prakso tako Sodišča Evropske unije kot tudi ESČP. Po mnenju tožeče stranke v nobenem pravnem aktu materialnega prava Republike Bolgarije ni najti podlage za dolžnost upravnega organa, da

ugotavlja starševstvo otroka, preden mu izda bolgarski rojstni list. Prav tako se tožeča stranka sklicuje na sodno prakso Sodišča Evropske unije, po kateri država gostiteljica ne sme predpisati nobenih dodatnih pogojev za upoštevanje obstoja zakonske zveze in pravic, ki iz tega izhajajo za družinske člane (sodbe z dne 25. julija 2008, Metock in drugi, C-127/08, EU:C:2008:449; z dne 8. novembra 2012, Iida, C-40/11, EU:C:2012:691 ter z dne 5. junija 2018, Coman in drugi, C-673/16, EU:C:2018:385).

- 10 Tožeča stranka nasprotuje temu, da bi lahko Občina Sofija, okraj „Pančarevo“ uveljavljala razloge varstva javnega reda, in se pri tem sklicuje na določbe bolgarskega Kodeksa na mezhdunarodno chastno pravo (zakonik o mednarodnem zasebnem pravu) ter na upošteveno sodno prakso Sodišča (sodbi z dne 20. novembra 2001, Jany in drugi, C-268/99, EU:C:2001:616 ter z dne 4. decembra 1974, Van Duyn, 41/74, EU:C:1974:133).
- 11 Tožeča stranka nadalje uveljavlja, da gre za protipraven poseg v pravico V.M.A. do zasebnega življenja ter pravico V.M.A. in K.D.K. do družinskega življenja, ker Občina Sofija, okraj „Pančarevo“, zahteva dokazila o otrokovem biološkem starševstvu, in ker ni, s tem utemeljuje zavrnitev izdaje bolgarskega rojstnega lista za otroka S.D.K.A., in da je do teh kršitev prišlo o okviru neposredne diskriminacije.

Kratka obrazložitev predloga

- 12 Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji) za dopustnost svojega predloga za sprejetje predhodne odločbe navaja naslednje razloge: Dejanski in pravni položaj zadeve nesporno spada na področje uporabe prava Unije. Predložitveno sodišče se sklicuje na sodno prakso Sodišča, po kateri spada pravo osebnih stanj dejansko v pristojnost držav članic in pravo Unije ne posega na to pristojnost, vendar pa morajo v skladu z njo države članice pri izvajanju te pristojnosti upoštevati pravo Unije in zlasti pogodbene določbe o tem, da se vsakemu državljanu Unije priznava svoboda prostega gibanja in bivanja na ozemlju držav članic. Države članice morajo torej pri izvajanju te pristojnosti upoštevati pravo Unije, razen če ne gre za notranji položaj, ki nima nobene povezave s pravom Unije (sodbe z dne 2. oktobra 2003, Garcia Avello, C-148/02, EU:C:2003:539; z dne 14. oktobra 2008, Grunkin in Paul, C-353/06, EU:C:2008:559; z dne 5. junija 2018, Coman in drugi, C-673/16, EU:C:2018:385). Prav tako predložitveno sodišče navaja, da je Sodišče Evropske unije odločilo, da je podana povezava s pravom Unije pri otrocih, ki so državljani države članice, hkrati pa zakonito živijo na ozemlju druge države članice (sodba z dne 2. oktobra 2003, Garcia Avello, C-148/02, EU:C:2003:539, točka 27).
- 13 Otrok S.D.K.A. se je rodil v Barceloni, Kraljevina Španija, in tam prebiva; kot njegovi materi sta bili v španskem rojstnem listu navedeni V.M.A., bolgarska državljanka, in K.D.K., državljanka Združenega kraljestva. Hkrati je tožeča stranka v postopku o glavni stvari bolgarska državljanka, ki je izvrševala svojo pravico do

prostega gibanja in je v okviru tega v Gibraltarju, v Združenem kraljestvu, s K.D.K sklenila zakonsko zvezo in se nastanila v Barceloni, Kraljevina Španija, kjer se je rodila njena hči S.D.K.A.

- 14 V teh okoliščinah ima tožeča stranka razlog, da se, v okviru svoje zahteve za potrditev rojstva svoje hčere tudi v Republiki Bolgariji, z izdajo bolgarskega rojstnega lista, ki naj vsebuje enake podatke kot otrokov španski rojstni list, sklicuje na pravico, ki izhaja iz člena 21 PDEU, da se prosto giblje in prebiva na ozemlju držav članic.
- 15 Poleg tega bi zavrnitev izdaje bolgarskega rojstnega lista, ki služi izdaji bolgarskega osebnega dokumenta, otroku odvzel možnost, da bi neomejeno uveljavljal pravice, ki mu kot državljanu Unije pripadajo. Izdaja bolgarskih osebnih dokumentov je namreč odvisna od obstoja bolgarskega rojstnega lista. To vprašanje se toliko bolj postavlja, ker je drugi otrokov starš državljan Združenega kraljestva. Morebitna otrokova pridobitev državljanstva Združenega kraljestva, bi mu zato, glede na pravne posledice izstopa Združenega kraljestva iz EU, onemogočala pridobitev veljavnega državljanstva Unije.
- 16 Končno pa obstoji tudi sodna praksa Sodišča, ki kaže na dopustnost predložitve vprašanj zaradi razlage določb prava Unije s strani Sodišča. Hkrati pa predložitveno sodišče ne najde nobene sodbe v povezavi z enakimi vprašanji kot temi v predmetnem postopku, ki bi mu pomagala pri odločitvi v tej zadevi.
- 17 Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji) utemeljuje svoj predlog za predhodno odločanje v bistvenem tako: Kot dejstvo je šteti, da predstavlja tradicionalna zakonska zveza, ki je razumljena kot prostovoljna zveza med moškim in žensko, kot to izrecno določa bolgarska Ustava iz leta 1991 (člen 46(1) te Ustave), ob sedanjem stanju socialnega razvoja in vrednot bolgarske družbe, trdni sestavni del bolgarske ustavne identitete. Ta pravna norma je obvezna in ne določa nobenih izjem. Najti jo je v poglavju II („Temeljne pravice in temeljne dolžnosti državljanov“) Ustave. Veljavno pravo Republike Bolgarije ne dopušča, da bi bila med istospolnimi osebami sklenjena zakonska zveza ali druga oblika partnerske zveze, iz katere bi izhajale pravne posledice.
- 18 To razumevanje tradicionalne družine, ki določeno v Ustavi, se vidno izraža v družinskem zakoniku, ki izrecno določa, da se „materinstvo“ ugotavlja na podlagi rojstva in da je otrokova „mati“, tudi v primeru umetne oploditve (člen 60 družinskega zakonika [SK]), „ženska“, ki ga je rodila. Člen 61 SK določa tudi ugotavljanje „očetovstva“. V obeh primerih zakonodajalec uporablja ednino, kar nedvoumno kaže na to, da se starševstvo določi po materi in/ali očetu. Bolgarski zakonodajalec ne določa nobenega primera, v katerem bi se starševstvo določalo po dveh materah ali dveh očetih. Poleg tega bolgarski družinski zakonik pojem „matere“ opredeljuje kot „žensko“, ki je otroka rodila, in sicer tudi v primeru umetne oploditve. Zato se ženska, ki otroka ni rodila, seveda z izjemo posebnih zakonsko določenih postopkov kot na primer posvojitve, ne šteje za otrokovo „mater“ v smislu člena 60 SK. Ker sta člena 60 in 61 SK ključnega pomena v

bolgarskem družinskem in dednem pravu, izhaja Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji) iz tega, da so te norme prav tako izraz nacionalne in ustavne identitete Republike Bolgarije v smislu člena 4(2) PEU.

- 19 Te določbe se zrcalijo tudi v zadevnih določbah zakona o evidentiranju državljanov. V skladu s členom 72(3), točka 1 matičar sestavi bolgarski rojstni list tako, da vnese te podatke: ime imetnika listine, datum in kraj rojstva, spol in „ugotovljeno starševstvo“. „Starševstvo“ se šteje za „starševstvo“, kot je opredeljeno v členih 60 in 61 SK. V skladu s členom 12(1) Uredbe št. RD-02-20-9 z dne 21. maja 2012 o delovanju enotnega sistema za evidentiranje državljanov se pri evidentiranju rojstva v tujini v rojstni list vpišejo podatki glede imena imetnika listine, datum in kraj rojstva, spol in „ugotovljeno starševstvo“, kot so vpisani v predloženem prepisu ali v prevodu tuje listine v bolgarskem jeziku.
- 20 Hkrati pa rojstni list, v skladu z obrazci listin o osebem stanju, ki so določeni v odloku ministra za regionalni razvoj in javna dela ter pravosodnega ministra z dne 15. decembra 2011, vsebuje podatke o otrokovih starših, ki so razdeljeni v dva stolpca, namreč „mati“ in „oče“. Tako in ne glede na pravne argumente Občine Sofija, okraj „Pančarevo“, ki jih je navedla v svojem dopisu o zavrnitvi zahteve, slednja tehnično ne bi mogla sestaviti rojstnega lista, saj v obrazcu, v nasprotju s španskim rojstnim listom, vpis dveh mater ni predviden.
- 21 V teh okoliščinah Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji) meni, da obstaja možnost, da zavrnitev evidentiranja rojstva bolgarskega državljana v tujini, v čigar rojstnem listu, ki ga je izdala druga država članica, sta vpisani dve materi, krši njegove pravice, ki mu jih dajeta člena 20 in 21 PDEU ter členi 7, 24 in 45 Listine. Zavrnitev izdaje bolgarskega rojstnega lista bi namreč lahko oteževala uveljavljanje otrokove pravice do svobodnega gibanja, ker je izdaja bolgarskih osebnih dokumentov odvisna od obstoja bolgarskega rojstnega lista. V konkretnem primeru bi lahko pravne posledice izstopa Združenega kraljestva iz EU prav tako vplivale na presojo sodišča, saj druge matere, ki je navedena v španskem rojstnem listu, ne bo več mogoče šteti za državljanke Unije, temveč za državljanke tretje države. Zato bi lahko zavrnitev izdaje bolgarskega rojstnega lista, četudi ta zavrnitev ne bi imela nobenega pravnega učinka na otrokovo bolgarsko državljanstvo, privedla do resnih upravno-tehničnih ovir pri izdaji bolgarskih osebnih dokumentov in bi s tem otežila otrokovo prosto gibanje znotraj EU in neomejeno uveljavljanje njegovih pravic kot državljanu Unije.
- 22 Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji) pa po drugi strani dvomi, ali lahko razlogi varstva javnega reda ali nacionalne identitete v smislu člena 4(2) PEU opravičujejo tako omejitev pravice do prostega gibanja, ki je zagotovljena v členu 21 PDEU, in kako širok naj bo pri taki omejitvi preizkus sorazmernosti storjene kršitve pravice do prostega gibanja. Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji) je mnenja, da imajo pravna pravila, ki določajo otrokovo starševstvo, ob upoštevanju sedanjega stanja razvoja družbenih razmer v Republiki Bolgariji tako iz čisto pravnega vidika kot tudi iz vidika vrednot temeljni pomen v bolgarski ustavni tradiciji in v bolgarski doktrini

družinskega in dednega prava. Ker Unija v skladu s členom 4(2) PEU spoštuje nacionalno identiteto držav članic, ki je izražena v njenih temeljnih političnih in ustavnih strukturah (sodba z dne 2. junija 2016, Bogendorff von Wolffersdorff, C-438/14, EU:C:2016:401, točka 73), Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji) se sprašuje, ali ne bi dolžnost, naložena bolgarskim upravnim organom pri potrditvi rojstva v tujini, da v bolgarski rojstni list kot otrokova starša vpiše dve materi, posegla v nacionalno identiteto bolgarske države, ki ni predvidela možnosti, da bi v rojstni list vpisali dva starša istega spola.

- 23 Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji) je glede tega mnenja, da bi lahko le zakonodajalec suvereno odločil, ali se starševstvo lahko določi ne le s strani ene matere temveč dveh mater/očetov. Kolikor je Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji) znano, pravo Unije glede tega vprašanja ne vsebuje nobenih določb. Konkretno, člen 9 Listine izrecno določa, da se pravica ustvariti družino zagotavlja v nacionalnih zakonih, v katerih se pravzaprav zrcali varstvo nacionalne in ustavne identitete, ki je priznana v členu 4(2) PEU.
- 24 In tej povezavi, in z ozirom na otrokovo korist, Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji) upošteva dejstvo, da je treba rešitev najti na ravni interesov otroka, ki ni kriv za to, da so med državami članicami EU določene razlike v vrednotenju družbenih odnosov. Glede na prej navedeno Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji) dvomi, ali člen 24(2) Listine državo članico zavezuje, da ne uporabi temeljnih norm svojega nacionalnega prava.
- 25 Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji) zato ocenjuje, da je treba tehtati različne, v predmetnem primeru prisotne legitimne interese, zaradi doseganja njihovega ravnovesja in sicer: na eni strani ustavne ter nacionalne identitete Republike Bolgarije in na drugi strani interesov otroka in zlasti njegove pravice do zasebnega življenja in prostega gibanja. Prav tako je treba preizkusiti, ali je mogoče tako ravnovesje doseči na podlagi načela sorazmernosti. Zlasti ima Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji) težave v zvezi z oceno, ali bi vpis ene od mater, navedenih v španskem rojstnem listu, ki je bodisi otrokova biološka mati ali pa je postala mati z drugim postopkom (na primer posvojitvijo), v stolpec „mati“, medtem ko ostane stolpec „oče“ prazen (neizpolnjen), predstavljal sprejemljivo ravnovesje med legitimnimi interesi bolgarske družbe, gledane kot celote, na eni strani in otroka na drugi strani. Očitno je, da bi taka rešitev zaradi morebitnih razlik med španskim in bolgarskim rojstnim listom lahko povzročila določene ovire, a bi vsaj dopuščala izdajo bolgarskega rojstnega lista, s čimer bi se preprečilo ali vsaj zmanjšalo morebitne ovire za otrokovo prosto gibanje. Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji) pa se tudi sprašuje, ali bi bila taka rešitev skladna s pravico do spoštovanja zasebnega in družinskega življenja iz člena 7 Listine.
- 26 Po mnenju Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji) upoštevna sodna praksa Sodišča ne ponuja odgovora na vprašanja za predhodno odločanje. Zlasti vprašanje, ki si ga postavlja Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji), v nasprotju s sodbo z dne 5. junija 2018, Coman in drugi (C-

673/16, EU:C:2018:385), ni usmerjeno v priznavanje zakonske zveze med osebama istega spola, ki je bila sklenjena v drugi državi članici v povezavi z odobritvijo izvedene pravice do bivanja državljana tretje države, temveč se nanaša na priznavanje dveh oseb istega spola za materi otroka z bolgarskim državljanstvom, ki je rojen v drugi državi članici, z vpisom njunih imen v otrokov bolgarski rojstni list. To vprašanje je drugače kot v zadevi Coman povezano z metodo določitve starševstva v zvezi z bolgarskim državljanom.

- 27 Okoliščine spora v glavni stvari se razlikujejo tudi od tistih, ki so privedle do sodbe z dne 14. oktobra 2008, Grunkin in Paul (C-353/06, EU:C:2008:559). V predmetni zadevi ne gre za način ugotovitve otrokovega priimka, temveč za način določitve njegovega starševstva. Po mnenju Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji) ima zadnje navedeno vprašanje drugačen značaj in precej večje posledice na ravni družinskega in dednega prava. Poleg tega se v zadevi Grunkin in Paul ne postavlja vprašanje spoštovanja člena 4(2) PEU.
- 28 Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji) je preučilo tudi relevantno sodno prakso ESČP, zlasti njegovo sodbo z dne 26. junija 2014, Mennesson proti Franciji (pritožba št. 65192/11). Predložitveno sodišče dodaja, da se je navedena sodna praksa ESČP v prvem mnenju, izdanem na predlog francoskega Cour de cassation (kasacijskega sodišča) (predlog št. P16-2018-001), razvijala naprej v okviru preizkusa iste zadeve po prvi sodbi ESČP v zadevi Mennesson.
- 29 Iz te sodne prakse ESČP po mnenju Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji) izhaja, da je za ESČP pomembno, ali vsaj en od staršev, ki sta vpisana v rojstni list, ki je bil izdan v tujini, otrokov biološki starš. V predmetnem primeru pa tožeča stranka toženi stranki ni želela dati podatkov o otrokovi biološki materi, kar predmetno zadevo jasno ločuje od zadeve pred ESČP. Poleg tega spis ne vsebuje nobenega podatka, ki bi kazal na to, ali gre za nadomestno materinstvo. Vsekakor prej navedene sodbe ESČP v predmetni zadevi ni mogoče neposredno uporabiti, saj tožeča stranka ne želi navesti otrokovega biološkega starševstva. V tem primeru se Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji) sprašuje, ali ni treba diskrecije, ki jo EKČP priznava državam, razlagati širše kot v zgoraj navedeni zadevi. Prav tako je bila v omenjeni sodbi izrecno priznana možnost, da lahko države odklonijo vpis rojstnih listov, ki so bili izdani v tujini, v matični register, če obstojijo drugi načini priznavanja starševstva, kot na primer posvojitev. Zadnji preudarek namreč v določenem obsegu sovпада z zgoraj omenjeno nujnostjo najti ravnovesje med otrokovo koristjo in nacionalno ter ustavno identiteto države v smislu člena 4(2) PEU. V zvezi s tem je treba dodati še, da se v skladu s členom 110(2) SK posvojitev otroka z bolgarskim državljanstvom in običajnim bivališčem v drugi državi izvede v skladu z zahtevami določb prava te države. Drugače rečeno, učinkovitost in hitrost alternativnega načina, ki ga navaja ESČP, je treba presojati glede na špansko pravo.

- 30 Nadaljnji pomembni vidik, na katerega opozarja Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji), je, da mnenja ESČP, ki so izdana na podlagi Protokola 16 k EKČP (člen 5), ko ga poleg tega Republika Bolgarija ni ratificirala, za nacionalna sodišča niso zavezujoča. V nasprotju s tem pa sodbe, ki jih izda Sodišče Evropske unije, po členu 267 PDEU zavezujejo bolgarska sodišča, kar predstavlja za Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji) dodatni razlog za vložitev predmetnega predloga za sprejetje predhodne odločbe.
- 31 Ne nazadnje želi Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji) za primer, da bi Sodišče prišlo do zaključka, da pravo Unije od držav članic zahteva, da vpišejo rojstni list v matični register tako, kot je bil sestavljen v drugi državi članici, vedeti, na kakšen način je to mogoče izvesti v praksi. Zlasti sta v obrazcu rojstnega lista, ki je za upravne organe zavezujoč, kot je zgoraj navedeno, predvidena dva stolpca: stolpec „mati“ in stolpec „oče“. Kako konkretno je mogoče v teh okoliščinah in glede na to, da ta obrazec trenutno velja – pri čemer je treba upoštevati, da Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji) v okviru obravnavane zadeve ni upravičeno preverjati zakonitosti odloka, s katerim je bil ta obrazec določen – zadostiti pravo Unije in zlasti načelu učinkovitosti?
- 32 Obrazec rojstnega lista, ki je bil določen, je veljavno pravo, pri čemer se sodišče v predmetni zadevi ne ukvarja z vprašanjem, ali sta Odlok ministra za regionalni razvoj in javna dela in pravosodnega ministra z dne 15. decembra 2011 ter Uredba št. RD-02-20-9 ministra za regionalni razvoj in javna dela z dne 21. maja 2012 o delovanju enotnega sistema za evidentiranje državljanov glede na hierarhično višje norme bolgarskega ali evropskega prava zakonita. Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji) v obravnavanem primeru tudi ni pristojno po uradni dolžnosti odločati o veljavnosti teh dveh pravnih aktov. Zato Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji) tega odobrenega obrazca ne sme za namene te zadeve ne sme nadomestiti z drugim, ravno tako pa tudi matičar tega obrazca ne bi mogel nadomestiti z drugim. Če bi Sodišče prišlo do zaključka, da je treba po pravo Unije v rojstni list vpisati obe otrokovi materi, kako naj se potem posledično izvrši ta sodba?
- 33 Dodatno Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji) opozarja na to, da se v tej zadevi ne postavlja vprašanje pravice novorojenčka do državljanstva. Otrok namreč pridobi bolgarsko državljanstvo na podlagi člena 25(1) ustave Republike Bolgarije („Bolgarski državljan je vsakdo, ki ima vsaj enega starša, ki je bolgarski državljan ali ki se je rodil na ozemlju Republike Bolgarije, če ne pridobi nobenega drugega državljanstva po rodu. Bolgarsko državljanstvo je mogoče pridobiti tudi z naturalizacijo“) in na podlagi člena 8 Zakon za balgarskoto grazhdanstvo (zakon o bolgarskem državljanstvu) („Bolgarski državljan po rodu je vsakdo, pri katerem je vsaj en starš bolgarski državljan“). Zavrnitev izdaje bolgarskega rojstnega lista ne prestavlja odrekanja bolgarskega državljanstva. Mladoletni otrok je bolgarski državljan po zakonu, ne glede na to, da mu v tem trenutku ni izdan bolgarski rojstni list. Zavrnitev izdaje takega rojstnega lista pa bo v praksi zagotovo oteževala uveljavljanje pravic kot bolgarski

državljan oziroma kot državljan Unije, že zgolj zaradi tega, ker mu ne bo mogoče izdati osebnega dokumenta.

- 34 Končno je Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji) predlagalo, da se predlog za predhodno odločanje obravnava po hitremu postopku v skladu s členom 105 Poslovnika Sodišča.
- 35 Po mnenju Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji) narava te zadeve terja, da se jo hitro obravnava, saj gre pri prizadeti osebi za 10 mesecev starega mladoletnega otroka, S.D.K.A., ki ima bolgarsko državljanstvo, ki se je rodil v Kraljevini Španiji in čigar starša sta po rojstnem listu, ki so ga izstavili španski organi, bolgarska državljanica in državljanica Združenega kraljestva. Spor, ki ga obravnava Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji) se nanaša na zavrnitev bolgarskih občinskih organov, da otroku, zaradi v predlogu za predhodno odločanje navedenih razlogov, izstavijo rojstni list Republike Bolgarije. Tako izrečena zavrnitev otežuje izdajo veljavnega bolgarskega osebnega dokumenta. Ker se otrok nahaja v državi članici, katere državljanstva nima, ima izpodbijana zavrnitev na tak način za posledico, da so bivanje in prosto gibanje otroka znotraj Evropske Unije (in ne le tam) ter učinkovito uveljavljanje njegovih pravic kot državljanu Unije bistveno oteženi. Administrativen sad Sofia-grad (upravno sodišče v Sofiji) opozarja na to, da je Sodišče v podobnem primeru že odločilo, da zadevo obravnava po hitrem postopku (glej ustrezen sklep predsednika Sodišča z dne 3. julija 2015, Gogova, C-215/15, ni objavljeno, EU:C:2015:466).
- 36 Obstoje še drugi razlog za obravnavo zadeve po hitrem postopku. Drugi otrokov starš, na katerega se nanaša rojstni list, ki so ga izdali španski organi, je državljanica Združenega kraljestva. Glede na pravne posledice izstopa Združenega kraljestva iz EU otroku, četudi bi v vmesnem času prejel rojstni list, ki bi mu ga izdali britanski organ in bi morda pridobil britansko državljanstvo, ne bilo zagotovljeno učinkovito in neomejeno izvajanje njegovih pravic kot državljan Unije. Zato razjasnitev otrokovega pravnega položaja tudi glede na pravne posledice izstopa Združenega kraljestva iz EU ne dopušča nobenega odlašanja.